

„Nem tudom, mit kezdjek magammal”

Száz éve született Szabó Magda

FEUILLETON - LXI. évfolyam, 40. szám, 2017. október 6.

Halottakról jót, de nincsenek halottak. Szabó Magda figurái élnek, épp olyan elevenek, mint amikor megszülettek. A *Freskó* (1958), *Az őz* (1959), az *Ókút* (1970) vagy *Az ajtó* (1987) – többszörre olvasva is drámai, feszesen felépített irodalom. Gyarlóság, áruházi és leleplezett titkok retorikai bravúrja; a lélek kifürkészhetetlen elhajlásai eleven (polgári?) köntösben tálalják a szocializmusba vezetett vagy épp felvirágzó életeket. Talán több is az élvezet, mint a valódi dráma, a hiány mindig betömődik, végül sima a magyarázat. Mintha volna némi gyávaság a kerek megoldásban, a hiány mégsem világnézeti, inkább közönségszolgálat. A történeti keret és a konfliktus egységes, receptje működik, előre eltervezettek a mondatok, a nyelvezet csupa gazdagság. Aki ennyit publikál, annak persze akadnak zsenijei, ő végig egyenletes színvonalú, mindent magához mér. Úgy is lehet látni, hogy inkább színház, mint próza ez az életmű. Eleven póz, hol dagályos, hol ironikus a gesztusa; ruhák, cipők, ridikülök és ékszerek díszítik. Sőt, a frizura és a rúzs színe éppolyan fontos, mint a debreceni származás, egy trianoni árva, vagy az, hogy valaki zsidósorsra jut (*Katalin utca*, 1969). Játék van benne, önzés és hithű karrier. Pénz és hírnév iránti vágy; esendő, emberi az egész. Szabó Magda megismételhetetlen figurája a magyar irodalomnak.